

Η κομμουνιστική απελευθέρωση δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την πτώση της πατριαρχίας,

-«Καλά ρε σεις, σοβαρά τώρα, ασχολείστε με τον σεξισμό? Πόσο για τον πούτσο είστε? Ξεκόλλα ρε πλάκα κάνω. Αλλά να τα λέμε όλα η θέση της γυναίκας είναι στην κουζίνα. Τι τώρα ούτε ένα αστείο δεν μπορούμε να κάνουμε?»

Άγνωστος

ή

Για ένα αστείο που θα έπρεπε να έχει σταματήσει από καιρό.

Το ζήτημα της αντισεξιστικής πάλης και της ανάλυσης μας περί φύλου και σεξουαλικότητας έχει καταχωνιαστεί στο συρτάρι των «δευτερευόντων ζητημάτων» και των αζήτητων, που καλό είναι να υπάρχει αλλά επαναφέρεται σποραδικά και ευκαιριακά. Επειδή δεν αντιλαμβανόμαστε το σεξισμό και την αντισεξιστική πάλη, το φεμινισμό, την πατριαρχία και το φύλο ως θέματα με τα οποία αξίζει να ασχολούμαστε για την «πληρότητα» της γραμμής αλλά ως επίκαιρα και κομβικά, ως πεδία πάλης και παρέμβασης επιλέγουμε θεωρούμε το συνέδριο την ευκαιρία να ανοίξει επιτέλους το ζήτημα ως επίκαιρο.

Ο σεξισμός δεν έχει πεθάνει

“Bitches ain't shit but hoes and tricks

Lick on these nuts and suck the dick

Get the fuck out after you're done

And I hope in my ride to make a quick run”

Bitches Ain't Shit - Dr. Dre

Θα ήταν πολύ εύκολο για κάποιον να πει ότι η πάλη ενάντια στον σεξισμό είναι άχρηστη, πολύ απλά γιατί η ισότητα έχει επιτευχθεί καθώς γυναίκες και άνδρες σήμερα απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα. Το δικαίωμα στην εργασία, στην ίση αμοιβή, η κοινωνική χειραφέτηση και η συμμετοχή στην πολιτική έχουν εδώ και καιρό κατακτηθεί, τουλάχιστον στον δυτικό καπιταλισμό. Ο σεξισμός ίσως υπάρχει, αλλά σε μια μακρινή πραγματικότητα όπως στην Αφρική, στην Λατινική Αμερική και στο Ισλαμικό Κράτος.

Ζωγραφίζεται, έτσι, μια πολύ ωραία εικόνα για το σύγχρονο υποκείμενο που μπορεί να ζήσει ελεύθερο την ζωή του, τουλάχιστον σεξουαλικά. Γιατί λοιπόν κάποιοι συνεχίζουν να παραπονιούνται? Τι άλλο θέλουν πια?

Τίποτα παραπάνω από ισότητα, ελευθερία και καμία ανοχή στην εκμετάλλευση και στην καταπίεση μας. Η πολύχρωμη εικόνα που θέλει να μας ταΐσει η σύγχρονη κοινωνία είναι ένα ψέμα για να εξαγοράσει την σιωπή μας. Οι ελευθερίες που έχουν κερδηθεί με τόσους αγώνες χρησιμοποιούνται

τώρα για να μας καθησυχάσουν, για να μας πείσουν ότι έχουμε φτάσει στο τέλος του δρόμου. Ο σεξισμός καλά κρατεί. Ο σεξισμός της ελαστικής εργασίας και των μειωμένων αποδοχών, ο σεξισμός της κακοποίησης, του βιασμού και της εξαναγκαστικής πορνείας, ο σεξισμός που σου λέει μεταξύ σοβαρού και αστείου - κλίνοντας πάντα προς στο σοβαρό - ότι η θέση της γυναίκας είναι στην κουζίνα. Ο σεξισμός που σου λέει ότι τα παιδιά είναι το ιερό σου καθήκον και ο γάμος και η οικογένεια το επιστέγασμα των ονείρων σου. Ο σεξισμός που σου λέει ότι «εγώ δεν έχω πρόβλημα με τους γκέι αλλά όχι να γίνει και το παιδί μου πούστης». Ο σεξισμός που σου λέει ότι το πως ντύνεσαι καθορίζει την αξία σου και το πως θα σου συμπεριφερθούν οι άλλοι. Ο σεξισμός που σου λέει να μην «είσαι αδερφή» και να μην «ντύνεσαι σαν λεσβία». Ο σεξισμός που σου λέει να μη φωνάζεις πολύ, να μην είσαι κάργια, να μην είσαι εύκολη, να μην το παίζεις δύσκολη, να μην λες σε όλους ναι, να δίνεις ευκαιρίες στο τίμιο λαϊκό παιδί, να μην έχει ύφος, να είσαι θηλυκή, να μην είσαι σαν όλα τα άλλα κορίτσια, να είσαι διαφορετική, όχι όμως και πολύ διαφορετική, να φας και καμιά σφαλιάρα αν χρειάζεται. Ο σεξισμός που σου λέει «πόσα πράγματα είσαι διατεθειμένος να θυσιάσεις (τις σχέσεις με την οικογένεια σου, την ασφάλεια σου, τη δουλειά σου) κάνοντας γνωστές τις σεξουαλικές σου προτιμήσεις»? Ο αστείος σεξισμός, ο φιλικός σεξισμός, ο συντροφικός σεξισμός, ο «ναι αλλά και οι άνδρες καταπιέζονται γιατί δεν έχετε κάτι και για αυτό?» σεξισμός.

Ο σεξισμός που σου λέει ότι ναι, θα σε εκμεταλλεύονται οικονομικά, θα πάρεις λιγότερα λεφτά, η γνώμη σου δε θα μετράει και τόσο πολύ, θα γυρνάς σπίτι και όλες οι δουλειές του σπιτιού θα είναι καθήκον σου, δε θα μπορέσεις να φιλήσεις ελεύθερα τον σύντροφο σου, θα φοβάσαι να κυκλοφορείς το βράδυ μόνη σου, αλλά μην φωνάζεις και πολύ γιατί έχουμε κάνει τόσα προχωρήματα και κοίτα υπάρχει ισοτιμία. Ο σεξισμός που εξαγοράζει την κοινωνική σου υπακοή με επεισόδιά του “Sex & the City”.

Το τέλος του δρόμου όμως είναι πολύ μακριά.

Πατριαρχία και Καπιταλισμός

“Just kiss. I don’t even wait. And when you’re a star, they let you do it.

You can do anything. Grab them by the pussy. You can do anything.”

Donald Trump, 2005

Το να μιλήσει κανείς για αντισεξιστική πάλη χωρίς να θίξει το ζήτημα της πατριαρχίας έχει ελάχιστη χρησιμότητα. Η πατριαρχία και ο καπιταλισμός είναι πλέον τόσο άρρηκτα συνδεδεμένα που δυσκολευόμαστε να μιλήσουμε για πλευρές του καπιταλισμού που δεν ενέχουν πατριαρχικές δομές. Και η ανάλυση μας για τον καπιταλισμό θα είναι πάντα φτωχή και λειψή αν δεν συμπεριλαμβάνει την πατριαρχία. Η πατριαρχία ως όρος αναφέρεται στο σύστημα εξουσία που βασιζέται στην ανδρική κυριαρχία πάνω στις γυναίκες και στις σχέσεις εξουσίας μέσα από τις οποίες επιτυγχάνεται η κυριαρχία αυτή. Είναι ένα σύστημα το οποίο προϋπάρχει του καπιταλιστικού και ως δομή διακρίνει τις περισσότερες γνωστές σε εμάς κοινωνίες.

Στην πατριαρχία, οι παραγωγικές δυνάμεις των γυναικών είναι πεδίο εκμετάλλευσης από την ανδρική κυριαρχία. Σαν φαινόμενο εμφανίζεται ανά περιόδους με πολλές διαφορετικές μορφές, ανάλογα με το οικονομικό και κοινωνικό σύστημα. Έχουμε την απλήρωτη εργασία στα χωράφια και στο σπίτι, στις αγροτικές κοινωνίες, που την καρπώνεται ο άνδρας πατριάρχης της οικογένειας. Την πώληση γυναικών που γινόταν με την μορφή γάμου στις μεσαιωνικές και φεουδαρχικές κοινωνίες για την εξασφάλιση συμμαχιών και εξουσίας και συνεχίζεται ακόμα και σήμερα.

Ο καπιταλισμός έχει χτιστεί πάνω στην πατριαρχική δομή της κοινωνίας. Η πατριαρχική εκμετάλλευση των παραγωγικών δυνάμεων των γυναικών συνεχίζει τόσο στους χώρους εργασίας όσο και μέσα στην οικογένεια. Λέμε ότι το 99% του παγκόσμιου πλούτου ανήκει στον 1% του παγκόσμιου

πληθυσμού. Αντίστοιχα λιγότερο από το 1% των παγκόσμιων μέσων παραγωγής ανήκει σε γυναίκες. Το 2016 οι γυναίκες για την ίδια δουλειά με τους άνδρες αμείβονται το 78% του μισθού. Το 4% των θέσεων εξουσίας σε εταιρείες ανήκει σε γυναίκες. Πέρα από τον χώρο εργασίας η γυναίκα αναγκάζεται να παράγει άμισθη εργασία και στο σπίτι της. Οι «δουλειές του νοικοκυριού», η ανατροφή των παιδιών θεωρούνται υποχρέωση της γυναίκας, που πρέπει διεκπεραιώσει μετά το πέρας του εργασιακού 8ωρου. Την υπερεκμετάλλευση αυτή την καρπώνεται ο άνδρας-σύζυγος ο οποίος απολαμβάνει δωρεάν τις υπηρεσίες αλλά γίνεται και προς όφελος του κεφαλαίου. Η γυναίκα αναγκάζεται να αναλάβει βάρη όπως η ανατροφή και η εκπαίδευση των παιδιών, η φροντίδα των ηλικιωμένων, μετακυλώντας το κόστος της κοινωνικής πρόνοιας από το κράτος και το κεφάλαιο στην ίδια. Στην σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία η γυναίκα είναι διπλά καταπιεσμένη: ο καπιταλισμός εκμεταλλεύεται την παραγωγική της δύναμη προς όφελος του κεφαλαίου. Η πατριαρχία όμως εκμεταλλεύεται την παραγωγική της δύναμη προς όφελος της ανδρικής κυριαρχίας, είτε μέσα στο σπίτι είτε στον χώρο της δουλειάς.

Πέρα όμως από τις παραγωγικές δυνάμεις δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πεδίο εκμετάλλευσης είναι και οι αναπαραγωγικές δυνάμεις των γυναικών. Αν και η αναπαραγωγή της εργατικής τάξης γίνεται από τις γυναίκες δεν ελέγχεται από αυτές. Η έκτρωση συνεχίζει ακόμα και σήμερα να είναι ένα βαθιά αμφιλεγόμενο θέμα, που κυμαίνεται από το απαγορευμένο μέχρι το κοινωνικά στιγματισμένο. Η επιλογή της συνέχισης της κύησης δεν περνάει από την ίδια την γυναίκα αλλά από τα νομοσχέδια που ψηφίζονται από άνδρες πολιτικούς. Η αναπαραγωγική δύναμη της γυναίκας όμως δεν καθορίζεται μόνο κατά την διάρκεια της κύησης. Ο έλεγχος της αναπαραγωγικής της δύναμης περνάει και μέσα από την κοινωνική καταπίεση που ορίζει ότι μια γυναίκα έχει ως απόλυτο σκοπό και ολοκλήρωση την εγκυμοσύνη και την οικογένεια. Η λογική που ορίζει ότι πρέπει να έχουμε παντρευτεί μέχρι τα 30 και ο γάμος είναι το επιστέγασμα των ονείρων μας είναι επίσης μορφή ελέγχου της αναπαραγωγικής δύναμης. Τον ίδιο σκοπό έχει και ο έλεγχος και καθορισμός της σεξουαλικότητας της γυναίκας, που αναλύεται εκτενέστερα και παρακάτω.

Η πατριαρχία, όμως, δεν είναι απλά ένα σύστημα καταπίεσης των γυναικών. Η πατριαρχία έχει ανάγκη για ύπαρξη αυστηρά καθορισμένων φύλων με καθορισμένες σεξουαλικές έλξεις. Η πατριαρχία καθορίζει την ψυχολογική ανάπτυξη των ατόμων, καθώς διαχωρίζει κάποια χαρακτηριστικά ως αρρενωπά τα οποία αποδίδονται «εκ γενετής» στους άνδρες (επιθετικότητα, σκληρότητα, πρακτική σκέψη κ.τ.λ.) και κάποια άλλα ως θηλυπρεπή, τα οποία αντίστοιχα αποδίδονται στις γυναίκες. Έτσι δημιουργείται και η πεποίθηση οι διαφορές μας πέρα από ανατομικές είναι και νοητικές. Η «διαφορετικότητα» αυτή και η «ανωτερότητα» των ανδρικών χαρακτηριστικών απέναντι στα γυναικεία είναι και η βάση της πατριαρχίας. Η εκμετάλλευση των γυναικείων αναπαραγωγικών δυνάμεων είναι αυτή που καθορίζει ότι οποιαδήποτε παρέκκλιση από την ετεροκανονικότητα (γυναίκα σημαίνει αιδοίο, άνδρας σημαίνει πέος, οι γυναίκες έλκονται από τους άνδρες, οι άνδρες από τις γυναίκες) είναι προβληματική και μη αποδεκτή, καθώς επιδρά και αναταράσσει τις σχέσεις εξουσίας. Το ίδιο συμβαίνει και με οποιαδήποτε αμφισβήτηση και άρνηση του βιολογικού φύλου. Είναι η πατριαρχία, άρα, αυτή που γέννησε την ομοφοβία, τη σεξουαλική καταπίεση και τον σεξουαλικό στιγματισμό. Επιπλέον, ακριβώς η ύπαρξη αυστηρά καθορισμένων φύλων είναι αυτή που τελικά περιορίζει και τους άνδρες και τους καταπιέζει (το πρότυπο του macho άνδρα, που δεν κλαίει και δεν είναι ευαίσθητος).

Στην πατριαρχία, όπως και στον καπιταλισμό, είμαστε όλοι αλλοτριωμένοι, είμαστε όλοι, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, καταπιεζόμενοι. Όταν λοιπόν μιλάμε για πάλη ενάντια στην πατριαρχία και στον σεξισμό μιλάμε για πάλη ενάντια σε όλες αυτές τις μορφές καταπίεσης. Η αντισεξιστική πάλη δεν μπορεί να ξεκινάει και να τελειώνει με τη γυναικεία καταπίεση.

Μία ανάγνωση της ετεροκανονικότητας

“Τι θα συμβεί στην ψυχολογία ενός παιδιού αν η δασκάλα Α΄ Δημοτικού με το δικαίωμα αυτοδιάθεσής της προβεί σε αλλαγή φύλου και την επόμενη χρονιά πάει ως δάσκαλος? Μπορεί ένας τρανσέξουαλ να είναι παιδαγωγός; Μπορεί ένας γκέι να είναι μπέμπι σίτερ; Μπορεί;”

Κ. Κατσίκης, Βουλευτής των ΑΝΕΛ

Μια κλασική ανάλυση είναι ότι η ετεροφυλοφιλία είναι η φυσική νόρμα. Το σεξ γίνεται για την αναπαραγωγή του είδους και άρα το φυσικό είναι το αρσενικό + θηλυκό και όλα τα άλλα είναι παρά φύσιν. Η ομοφυλοφιλία ή οποιαδήποτε σεξουαλική απόκλιση οφείλεται (μάλλον?) σε ψυχολογικούς παράγοντες ή στα οικογενειακά πρότυπα (ίσως?). Η άποψη «δεν με νοιάζει τι κάνει ο καθένας στο κρεβάτι του, αλλά...» σίγουρα δεν είναι προσοδευτική, σε καμία περίπτωση δεν αρμόζει σε μια κομμουνιστική οργάνωση.

Είναι η ομοφυλοφιλία παρά φύσιν? Πρώτον, στη φύση υπάρχει ομοφυλοφιλία. *“Οι επιστήμονες έχουν καταγράψει περισσότερα από 1500 είδη ζώων τα οποία εμπλέκονται σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές πρακτικές. Ορισμένα από αυτά επιλέγουν να ζευγαρώσουν τόσο με ετερόφυλους όσο και με ομόφυλους εκπροσώπους του είδους τους ενώ άλλα επιλέγουν αποκλειστικά ομόφυλους ερωτικούς συντρόφους και μάλιστα γίνονται ζευγάρια για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ακόμη και για όλη τους τη ζωή.”* Δεύτερον, στην φύση υπάρχει σεξ για την ευχαρίστηση της σεξουαλικής ικανοποίησης (αυτό-ικανοποίηση) και άρα το σεξ δεν γίνεται με μόνο σκοπό την αναπαραγωγή. Από τη στιγμή λοιπόν που και φυσικά απομπλέκεται η σεξουαλική ικανοποίηση με τη βιολογική αναπαραγωγή δεν μπορούμε να θεωρούμε ως παρά φύσιν την ομοφυλοφιλία ή ότι οφείλεται σε οικογενειακά πρότυπα και νοητικές διαταραχές. Οι σεξουαλικές μας προτιμήσεις δεν καθορίζονται από κάποιους βιολογικούς παράγοντες. Δεν είμαστε προγραμματισμένοι να προτιμάμε είτε το ένα είτε το άλλο όργανο.

Πως, όμως, έχει προκύψει η ανάγκη να κατατάξουμε τις σεξουαλικές μας προτιμήσεις? Εδώ πρέπει να ανάγουμε το ζήτημα σε δύο άξονες. Πρώτον, τον καθορισμό του φύλου μας, και δεύτερον, της σεξουαλικής μας προτίμησης. Εδώ πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι, ότι είναι δύο ανεξάρτητα ζητήματα.

Καθορισμός του φύλου. Αναφέρθηκε και πιο πάνω η ανάγκη που γεννάει η πατριαρχία για την ύπαρξη δύο φύλων και τις σχέσεις εξουσίας που δημιουργεί. Μας καθορίζει όντως το βιολογικό μας φύλο? Ή οι διαφορές που θεωρούμε ότι έχουν οι γυναίκες και οι άνδρες είναι απλά ένα κοινωνικό κατασκεύασμα? Η αντίληψη μας κλείνει προς το δεύτερο. Κανένα παιδί δεν γεννιέται με προδιάθεση προς το μπλε ή το ροζ. Κανένα παιδί δεν γεννιέται και λέει «θέλω να φοράω φούστες και να παίζω με Barbie». Το φύλο σήμερα, όπως το αντιλαμβάνεται η κοινωνία και όπως το έχει ορίσει η πατριαρχία, ενώ αρχίζει και τελειώνει με το βιολογικό, που αυτό καθορίζει το πως αντιλαμβάνεσαι τον εαυτό σου, είναι ένα κοινωνικό κατασκεύασμα. Το ότι είσαι αγόρι πχ, καθορίζεται από το ότι έχεις πέος και άρα σου αρέσουν αυτά τα πράγματα και άρα έχεις τα εξής χαρακτηριστικά. Σκοπός μας και το μόνο πραγματικά απελευθερωτικό, είναι η υπέρβαση του βιολογικού φύλου. Μέχρι τότε, πρέπει ο καθένας να μπορεί να επιλέγει ως τι θέλει να κατηγοριοποιείται και πως θέλει να τον αντιλαμβανόμαστε.

Έχει έρθει η ώρα να απομπλέξουμε επιτέλους το θέμα της σεξουαλικής προτίμησης με το θέμα του φύλου. Τι έλκει τον καθένα είναι ανεξάρτητο με το πως προσδιορίζει τον εαυτό του ως προς το φύλο. Προκαθορισμένη σεξουαλική έλξη, όπως είπαμε και πιο πάνω, δεν υπάρχει. Το ότι οι περισσότεροι από εμάς επιλέγουμε την ετεροκανονικότητα έχει να κάνει με την πατριαρχική, σεξιστική κοινωνία στην οποία ζούμε. Καθημερινά, γίνεται ασυνείδητη καταπίεση των σεξουαλικών μας έλξεων προκειμένου να μπορέσουμε να συμβιβαστούμε και να ακολουθήσουμε τα «καλούπια» που μας έχουν επιβληθεί. Σε μία κοινωνία στην οποία το φύλο δεν θα καθορίζει κάτι θα αντιλαμβανόμαστε και εμείς την σεξουαλικότητα με τελείως διαφορετικούς όρους.

Η απόκλιση από το φύλο ή τη σεξουαλικότητα δεν είναι από μόνες τους επαναστατικές πράξεις. Είναι όμως άρνηση της υπάρχουσας κοινωνικής κατάστασης που προσπαθεί να μας επιβληθεί και μπορεί

να είναι εν δυνάμει απελευθερωτική. Η πάλη μας σήμερα πρέπει όχι μόνο να υπερασπίζεται αυτή την απόκλιση και να μιλάει για τα δικαιώματα των ανθρώπων αυτών αλλά να στοχεύει στο διεύρυνση της αντίληψης μας για το φύλο και την σεξουαλικότητα. Σε μια κομμουνιστική κοινωνία τόσο το φύλο όσο και η σεξουαλικότητα θα είναι τελείως ρευστά και εκεί θα βιώνουμε την πραγματική έλξη, χωρίς τα καπιταλιστικά αλλά και τα πατριαρχικά πρότυπα.

Εργασία και η εμφάνιση του σεξισμού ως πρωτεύον

“Βουλγάρες, κάνω εισαγωγή τις Βουλγάρες

Για να γαμάς εσύ τις μουνάρες, όλες τους με λένε Boss

Ρουμάνες, κάνω εισαγωγή τις Ρουμάνες

Για να γαμάς εσύ τις μουνάρες, εμπόριο λευκής σαρκός”

Βουλγάρες – TUS

Η μόνη ανάλυση που υπάρχει σήμερα όσον αφορά το ζήτημα του σεξισμού αφορά το κομμάτι της εργασίας. Ακόμα και εκεί όμως οι ελλείψεις και οι παραβλέψεις που γίνονται είναι τρομερές. Θεωρείται αυτόματη παραδοχή ότι οι ανισότητες μπορούν να εξηγηθούν αναλύοντας την γενικότερη πολιτική και οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα, τα μέτρα που περνάει το ΔΝΤ και στις μειώσεις στις συντάξεις και τους μισθούς.

Αρχικά, η ανάλυση αυτή είναι προβληματική γιατί δεν πιάνει ποτέ το κομμάτι που αδυνατεί να ενταχθεί σε μόνιμη βάση στο εργατικό δυναμικό. Το πιο προφανές παράδειγμα είναι αυτό των τρανσέξουαλ ατόμων, τα οποία βιώνουν και τις μεγαλύτερες διακρίσεις. Σήμερα τα τρανσέξουαλ άτομα, με μοναδικό κριτήριο την άρνηση του βιολογικού τους φύλου, μένουν έξω από τις περισσότερες εργασίες. Η ομοφυλοφιλία συνεχίζει να είναι κατακριτέα και μη αποδεκτή, με αποτέλεσμα πολλοί εργαζόμενοι να αναγκάζονται να κρύψουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις και να ζουν με τον συνεχή κίνδυνο της απόλυσης αν αυτές «αποκαλυφθούν». Η ετεροκανονικότητα είναι ένα απαραίτητο προσόν που πρέπει να εμφανίζουμε στο βιογραφικό μας, για να έχουμε την παραμικρή πιθανότητα να προσληφθούμε. Για ένα άτομο που είτε λόγω φύλου είτε λόγω σεξουαλικότητας απολύεται είναι ή δεν είναι ο σεξισμός καθοριστική αντίθεση?

Ένας ακόμα κλάδος που πρέπει να εξετάσουμε είναι αυτός της βιομηχανίας του σεξ. Στην πορνεία μόνο καταναλώνονται περίπου 176 δις. Δολάρια παγκοσμίως. Η πορνογραφία μετράει κέρδη του ύψους των 96 δις. Παρόλου που αποτελεί μια από τις πιο ραγδαία αναπτυσσόμενες βιομηχανίες, που βλέπουμε ότι περνάει την φάση της «γκλαμουροποίησης» της πορνογραφίας με γνωστές πόρνοσταρ να αντιμετωπίζονται ως celebrity, η κοινωνία πετάει στο περιθώριο τα άτομα αυτά. Η βιομηχανία του σεξ και τα άτομα που εργάζονται σε αυτή, είτε λόγω εξαναγκασμού είτε οικειοθελώς, αντιλαμβάνονται ως πρωτεύουσα αντίθεση την σχέση κεφαλαίου – εργασίας? Η ανάγκη για την ύπαρξη της βιομηχανίας του σεξ προκύπτει από την σεξουαλική καταπίεση των γυναικών, από την «αποσιώπηση» των σεξουαλικών τους επιθυμιών και ορμών. Η αποσιώπηση, η ταμπουσοποίηση, η περιθωριοποίηση που βιώνουν αυτά τα άτομα βασίζεται πάνω στις αντιθέσεις του σεξισμού και όχι του καπιταλισμού. Τα άτομα αυτά είναι, στην πραγματικότητα, η δουλεία τους καθώς η φύση του επαγγέλματος τους δεν τα αφήνει να έχουν καμία τύπου ζωή πέρα από την εργασία τους. Γινόμαστε συνένοχοι της χειρότερης κανιβαλιστικής συμπεριφοράς, που αντιλαμβάνεται τους εργαζόμενους αυτούς ως σκεύη για την σεξουαλική ικανοποίηση, όπου θα κλείσουμε το παράθυρο στον υπολογιστή μας χωρίς ιδιαίτερες τύψεις, γνωρίζοντας παρόλα αυτά ότι στην πλειονότητα τους τα άτομα αυτά είναι θύματα σεξουαλικής βίας και απλήρωτης εργασίας, ότι έχουν ελάχιστες ελπίδες να αλλάξουν κάποια στιγμή χώρο εργασίας. Σε μια κοινωνία που από τη μία διαιωρίζει την πορνεία, αλλά από την άλλη πετάει στο περιθώριο και φιμώνει

τις εκδιδόμενες, μιλάει καμία αριστερά για τα δικαιώματα των ανθρώπων αυτών? Ήταν ή δεν ήταν κάτι περισσότερο από ελλιπής η δικιά μας στάση, πχ, ενάντια στην διαπόμπευση των οροθετικών γυναικών? Σε μια απελευθερωμένη, μη πατριαρχική κοινωνία η ανάγκη της βιομηχανίας αυτής θα εξαλειφθεί. Μια σοσιαλιστική κοινωνία δεν αρκεί για την εξαφάνιση της πορνείας. Μια σοσιαλιστική, πατριαρχική κοινωνία α λα ΕΣΣΔ δεν μας κάνει.

Ο σεξισμός, όμως, εμφανίζεται και με άλλους τρόπους στους χώρους εργασίας. Περνώντας στην γυναικεία καταπίεση, οι γυναίκες βιώνουν την συστηματική απόκλιση από θέσεις ευθυνών ή από επαγγέλματα που θεωρούνται στην φύση τους «ανδρικά». Ναι, αλλά θα σου πει κάποιος, εγώ είδα μια αγγελία που λέει ότι θέλει κοπέλες σερβιτόρες, εμφανίσιμες, μέχρι 25, δεν είναι αυτός αντιστροφος σεξισμός? Όχι. Είναι απλά σεξισμός. Γιατί το να πιστεύουμε ότι η εκμετάλλευση της σεξουαλικότητας της κοπέλας αυτής που γίνεται από το αφεντικό της είναι δικαίωμα και προνόμιο μας κατατάσσει στο ίδιο επίπεδο σκέψης με τους Men's Rights Activists. Το ότι η σεξουαλικότητα μας είναι απαραίτητο προσόν για την εργασιακή μας προοπτική είναι πρόβλημα. Το θέμα δεν είναι ότι θέλουμε περισσότερες γυναίκες CEO. Το θέμα είναι ότι υπάρχει ακόμα η αντίληψη που λέει ότι η γυναίκα γιατρός δεν είναι και τόσο καλή και ας πάρουμε μια δεύτερη γνώμη από έναν «κανονικό» γιατρό, ότι είναι λογικό για μια γυναίκα να είναι αρχιτέκτονας αλλά όχι μηχανολόγος. Ότι ενώ θεωρητικά δεν υπάρχει, πρακτικά συνεχίζει να υπάρχει διαχωρισμός ανδρικών και γυναικείων επαγγελμάτων. Ότι τα ανδρικά επαγγέλματα είναι αυτά με τις μεγαλύτερες αποδοχές. Ότι μια γυναίκα έχει λιγότερες πιθανότητες να πάρει προαγωγή ή αύξηση, να κατέχει μια θέση υπεύθυνου, να υπολογίζονται οι απόψεις της, ανεξάρτητα από την ποσότητα ή την ποιότητα της δουλειάς της. Ή ακόμη, ότι η θηλυκότητα μιας γυναίκας είναι σημείο αδυναμίας της και θα πρέπει να την αποβάλλει και να ενσωματώσει «ανδρικά» χαρακτηριστικά και πρότυπα αν θέλει να πετύχει.

Η γυναικεία σεξουαλικότητα ως πεδίο εκμετάλλευσης

“Now that bang, bang, bang

I let him hit it cause he slang cocaine

He toss my salad like his name Romaine

And when we done, I make him buy me Balmain”

Anaconda – Nicki Minaj

Ένα ιδιαίτερο θέμα, που δεν αγγίζουμε ποτέ, είναι το κατά πόσο η γυναικεία σεξουαλικότητα είναι πεδίο εκμετάλλευσης και πέρα από τους χώρους εργασίας. Η έκφραση «το σεξ πουλάει» δεν ίσχυε ποτέ περισσότερο από όσο ισχύει σήμερα. Δεν χρειάζεται να ψάξουμε πολύ για να δούμε πόσο ευρεία είναι η αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος στην μαζική κουλτούρα. Η γυναίκα ως αξεσουάρ υπάρχει παντού, από την τηλεόραση, τα video clip μέχρι τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Το επιχείρημα ότι αυτό θα έπρεπε να είναι κολακευτικό για τις γυναίκες ή ακόμα ότι είναι απελευθερωτικό είναι αστείο. Οι ημίγυμνες ηρώιδες στο League of Legends δεν είναι προχώρημα. Δεν προσπαθούν να δείξουν στις γυναίκες ότι το σώμα τους τους ανήκει και η σεξουαλικότητα τους πρέπει να είναι απελευθερωτική. Υπάρχουν για λόγους marketing, υπάρχουν για να ικανοποιήσουν το ανδρικό κοινό, υπάρχουν για να υπενθυμίσουν ότι οι γυναίκες έχουν ως σκοπό την σεξουαλική ικανοποίηση των ανδρών.

Προφανώς μπορούν και γυναίκες να εκμεταλλευτούν την ίδια τους τη σεξουαλικότητα. Δεν είναι τυχαίο που το Anaconda της Nicki Minaj ήταν ένα από τα πιο δημοφιλή βίντεο που ανέβηκαν ποτέ στο YouTube. Αυτό όμως δεν το καθιστά απελευθερωτικό για τρεις λόγους. Πρώτον, βασίζεται στην

συστηματική καταπίεση εκατομμυρίων άλλων για την ανάδειξη του ενός. Δεύτερον, ακόμα και όταν είναι γυναικείο δημιούργημα, δεν παύει να γίνεται με σκοπό το “male gaze” και την ανδρική ικανοποίηση και άρα η Nicki Minaj και η κάθε Nicki Minaj χρησιμοποιεί την σεξουαλικότητά της με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι αρεστή στο ανδρικό κοινό. Το πιο τρανταχτό παράδειγμα για το πως η γυναικεία σεξουαλικότητα φιλτράρεται μέσα από το “male gaze” είναι το λεσβιακό πορνό και το «λεσβιακό» πορνό που προορίζεται για ανδρική κατανάλωση δεν έχει καμία σχέση με το λεσβιακό πορνό που προορίζεται για γυναικεία κατανάλωση αν και θεωρητικά πραγματεύονται το ίδιο premise. Τρίτον, μας μαθαίνει ότι ο μόνος τρόπος να είναι επιτυχημένη μια γυναίκα είναι με το να είσαι σεξουαλική και ότι ο μόνος τρόπος μια γυναίκα να είναι «δυνατή» και απελευθερωμένη είναι με το να εκμεταλλεύεται την σεξουαλικότητά της.

Η μεγάλη αντίφαση της πατριαρχίας, που μας υπογραμμίζει γιατί η γυναικεία σεξουαλικότητα είναι στην πραγματικότητα πεδίο εκμετάλλευσης, είναι ότι ενώ μας βομβαρδίζουν με εικόνες στις οποίες οι γυναίκες ανάγονται στην σεξουαλική τους αξία οι γυναίκες δεν είναι σεξουαλικά απελευθερωμένες. Ο γυναικείος οργανισμός έπαψε πολύ πρόσφατα να είναι μύθος, ενώ για πολλούς (συμπεριλαμβανομένων και γυναικών) το πως επιτυγχάνεται είναι ακόμα μυστήριο. Η αξία μιας γυναίκας περνάει ακόμα και σήμερα από το πόσο σεξουαλικά ενεργή είναι. Ο μύθος της «παρθενιάς» και της αγνότητας υπάρχει ακόμα, η κοινωνία προσπαθεί να περάσει στα νέα κορίτσια το mentality ότι «φύλαξε το για κάποιον που το αξίζει» ή «να είσαι σίγουρη ότι σε βλέπει σοβαρά πριν ανοίξεις τα πόδια σου» λες και το σεξ είναι μια πράξη που υποβαθμίζει την αξία σου. Οι γυναίκες μαθαίνουν ότι το με πόσους ανθρώπους επιλέγουν να κάνουν σεξ καθορίζει την αξία τους. Έχουμε όλοι ακούσει τη φράση «το καλό κλειδί ανοίγει πολλές κλειδαριές, αλλά όταν μια κλειδαριά ανοίγει από πολλές κλειδιά είναι ελλατωματική κλειδαριά». Και αυτή η λογική ανάγεται στο ότι, όπως πολύ σωστά είπε η λογοτέχνης Chimamanda Ngozi Adichie, ότι μαθαίνουμε στα κορίτσια ότι δεν μπορούν να είναι σεξουαλικές με τον ίδιο τρόπο που είναι τα αγόρια, γιατί η σεξουαλική τους δράση τις προσδιορίζει.

Η κουλτούρα του βιασμού, μια συζήτηση που ανοίγει ξανά σήμερα, μας μαθαίνει ότι το θύμα είναι υπαίτιο για την σεξουαλική κακοποίηση που δέχεται. Έφταιγε, γιατί έπινε, γιατί ντυνόταν προκλητικά, γιατί ήταν «εύκολη», γιατί προκαλούσε. Η κουλτούρα του βιασμού μας μαθαίνει ότι ο βιασμός είναι κάτι σπάνιο ή κάτι που κάνουν ψυχοπαθείς ή που γίνεται από αγνώστους σε σκοτεινά σοκάκια, ενώ τα θύματα του βιασμού στο 80% των περιπτώσεων γνωρίζονταν από πριν με τον θύτη. Μας μαθαίνει επίσης ότι υπάρχουν περιπτώσεις που οι γυναίκες οφείλουν να κάνουν σεξ είτε το θέλουν είτε όχι, αν έχετε βγει ραντεβού και ο άνδρας πλήρωση για αυτήν πχ ή αν είστε παντρεμένοι. Η κουλτούρα του βιασμού μας λέει ότι οι άνδρες δικαιούνται να παίρνουν σεξ, είναι στη φύση τους και θα το κάνουν, είτε υπάρχει συναίνεση ή όχι. Από την κουλτούρα του βιασμού ξεπηδάν και ιδεολογήματα όπως αυτό το “friendzone”, που σου λέει ότι μπορείς να είσαι φίλος με μισθό, ότι επενδύεις τις ώρες σου ως φίλος και ο μισθός σου είναι το σεξ γιατί το σεξ είναι αντάλλαγμα και είναι κάτι που δικαιούσαι. Η κουλτούρα του βιασμού είναι αυτή που μαθαίνει στα κορίτσια «10 τρόπους να αποφύγουν τον βιασμό» αλλά δεν λέει ποτέ στα αγόρια να μην βιάζουν.

Αντισεξιστική πάλη δεν σημαίνει μόνο ίσος μισθός και οικονομικά αιτήματα

“From what I understand from doctors, [pregnancy because of rape] is really rare.

If it's a legitimate rape, the female body has ways to try to shut that whole thing down.”

Todd Akin - Republican Representative, 2012

Ένα μεγάλος λάθος που ιστορικά κάνει η Αριστερά είναι που ενώ μπορεί, εν μέρει, να αναγνωρίζει την ανάγκη της αντισεξιστικής πάλης όταν πρέπει να την εφαρμόσει στην πράξη αναλώνεται σε οικονομικά αιτήματα τύπου «ίση αμοιβή για ίση εργασία». Αν και αναγνωρίζουμε, προφανώς, την

σημασία και την ανάγκη τέτοιων αιτημάτων η προσκόλληση σε αυτά έχει μια μεγάλη προβληματική: αγνοεί την ύπαρξη της πατριαρχίας και άρα της συστηματικής καταπίεσης. Μια τέτοια ανάλυση αδυνατεί να εξηγήσει την σεξουαλική καταπίεση, την κουλτούρα του βιασμού και δεν απέχει πολύ από την θεωρία του Μαρξ και του Ένγκελς ότι η ωρίμανση του καπιταλισμού θα επιλύσει τις διαφορές ανάμεσα στα φύλα (που έχει πλέον αποδειχτεί λανθασμένη). Η ανάλυση που λέει ότι ο σεξισμός μπορεί, πρακτικά, να λυθεί στους χώρους εργασίας δεν μπορεί να μας εξηγήσει γιατί σε κανένα σοσιαλιστικό καθεστώς είδαμε τα αναγκαία και απαραίτητα προχωρήματα στην αντισεξιστική πάλη ώστε να εξαλειφθεί ο σεξισμός. Δεν μπορεί να εξηγήσει γιατί σε χώρες όπως η Σουηδία, που μπορεί η οικονομική ισότητα να έχει κατακτηθεί, συνεχίζουμε να έχουμε θύματα βιασμού, κακοποιημένες γυναίκες και σεξισμό. Η ανάλυση που αναγνωρίζει τελικά κάποια μορφή σεξισμού, αλλά όχι την πατριαρχία, χάνει την ουσία. Αν ανάγουμε τον σεξισμό απλά στην «πρωτεύουσα» αντίθεση κεφαλαίου – εργασίας είναι σαν να αγνοούμε την ύπαρξη σεξισμού σε προ-καπιταλιστικές κοινωνίες. Θεωρούμε έτσι ότι αυτόματα, στην «άλλη κοινωνία» ο σεξισμός θα λυθεί μαγικά και η πατριαρχία θα καταρρεύσει. Ναι, ξέρουμε. Στην λαϊκή εξουσία.

Πρέπει, λοιπόν, να ξεφύγουμε από την αντίληψη που λέει ότι ο σεξισμός είναι απλά μια άλλη έκφανση της αντίθεσης κεφαλαίου – εργασίας, να αφήσουμε πίσω μας την ΚΚΕδιστική λογική της «πάλης για τα δικαιώματα της γυναίκας» και να δούμε ποια αντισεξιστική πάλη είναι απαραίτητη σήμερα. Θέλει πρώτα από όλα μια άλλη ανάλυση, για τα ζητήματα φύλλου και σεξουαλικότητας, για την συστηματική καταπίεση και την πατριαρχία. Θέλει να είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε προχωρήματα με τον εαυτό μας. Λέμε ότι τα κομμάτια της κοινωνίας που ασχολούνται με τα έμφυλα ζητήματα είναι υποταγμένα, είναι αλλοτριωμένα. Το ίδιο μπορεί να πει κάνεις για την εργατική τάξη. Την λογική της Γ.Σ.Ε.Ε. δεν την πολεμάς με το να την κρίζεις και να κάνεις υψηλή κριτική στον κόσμο που κατέβει με αυτήν. Δεν την πολεμάς βέβαια με το να κατέβεις μαζί της. Την πολεμάς έχοντας αντιπρόταγμα, έχοντας Συντονισμό Πρωτοβάθμιων, έχοντας άλλες δομές, έχοντας λέσχες, έχοντας την Attack. Για το Gay Pride τι κάνεις?

Για μια νΚΑ που το αν θα κάνεις πανό ή περιφρούρηση δεν θα καθορίζεται από το πως κατουράς

*"We all know the statistics, but we don't know how to accept
how easily we become part of the problem.*

You cannot kill a monster, until you are willing to see it in the mirror.

Until you recognize its shape in your own skin."

Dylan Garity - "Friend Zone"

Η πολιτική μας έλλειψη πάνω σε αυτά τα ζητήματα δε θα μπορούσε να μην εκφράζεται και στην πολιτική μας καθημερινότητα. Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι έχουμε, συνολικά, πολιτικό πρόβλημα στον τομέα αυτό. Τα διάφορα «μεμονωμένα» περιστατικά το έχουν αποδείξει περίτρανα (αλήθεια, πόσα περιστατικά χρειάζονται για να πάψουν να είναι «μεμονωμένα», αλλά δείχνουν μια συνέχεια?) Άλλα και πέρα από αυτά. Το να ακούμε ότι η τάδε συντρόφισσα είναι εύκολη, η άλλη συντρόφισσα είναι πουτάνα, το με ποιους και πόσους πηδιόμαστε να καθορίζει το πόσο σοβαρά παίρνονται αυτά που λέμε, πρέπει, φεύγοντας από αυτό το Συνέδριο, να είναι δέσμευση της οργάνωσης συνολικά ότι θα αποτελούν εικόνα του παρελθόντος. Οι προσωπικές επιθέσεις σε συντρόφισσες και συντρόφους που ασχολούνται με τα έμφυλα ζητήματα πρέπει να τελειώσουν. Ή τουλάχιστον, να σταματήσουν να γίνονται κάτω από το τραπέζι, μεταξύ σοβαρού και αστείου. Η άποψη ότι σεξισμός δεν υπάρχει, εντός και εκτός οργάνωσης, υπάρχει. Είναι καιρός να συζητηθεί ανοικτά από τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που το πιστεύουν και να δούμε ποια αντίληψη πρέπει, εν τέλει, να είναι κομμάτι της γραμμής μας.

Η νΚΑ αυτή τη στιγμή είναι διαποτισμένη από σεξιστικές αντιλήψεις και συμπεριφορές. Και αυτό είναι λογικό. Ζούμε σε μία σεξιστική κοινωνία. Εάν δεν προσπαθούμε συνειδητά να αλλάξουμε αυτές τις αντιλήψεις θα συνεχίζουμε να τις αναπαράγουμε. Θεωρούμε όμως ότι αυτό δεν μας αρμόζει. Θεωρούμε ότι μας κρατάει πίσω, όχι μόνο πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, αλλά και στην συνολικότερη πολιτική μας ανάλυση. Ένα κλασικό παράδειγμα. Σε ένα σώμα που οι αναλογίες ανδρών – γυναικών μπορεί να είναι 50/50 γιατί οι αναλογίες στα όργανα είναι 80/20? Προφανώς δεν είναι λύση να βάλουμε τεχνικά απλά περισσότερες γυναίκες στα όργανα, είναι όμως ένα δείκτης. Ένας δείκτης άνισης πολιτικοποίησης, ένας δείκτης διαφορετικής κατανομής ευθυνών. Ένας δείκτης ότι δεν έχουμε κάνει τρομερά προχωρήματα στο θέμα του σεξισμού. Και αυτό θέλει πρώτα από όλα μια άλλη ανάλυση για το ζήτημα του σεξισμού και της πατριαρχίας. Μια ανάλυση που δεν θα μένει σε 2-3 bullet στα προγράμματα πάλης ούτε θα θεωρεί ότι το ζήτημα του σεξισμού αναλύεται σε μισή σελίδα. Η νΚΑ χρειάζεται να σκύψει πάνω από τα ζητήματα που τίθενται στο κείμενο αυτό και να τα συζητήσει. Πιστεύουμε ότι πρέπει να φτιαχτεί ομάδα φύλου νΚΑ-NAP, αντίστοιχης της ομάδας για το προσφυγικό πχ, που θα ασχολείται με τα θέματα αυτά και θα μπορέσει να βάλει κάποιες βάσεις για την γραμμή που οφείλουμε να έχουμε, η οποία πρέπει να γίνει κομμάτι της συζήτησης των ΟΒ. Πρέπει να εφαρμόσουμε όμως και αυτή την άλλη, αντισεξιστική ανάλυση στην πράξη. Αν θέλουμε να είμαστε τίμιοι και συνεπείς με την πολιτική μας ταυτότητα θα έπρεπε να εφαρμόσουμε το «Από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητες του, στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του». Να δοκιμάσουμε, όντως, σε συλλογικές διαδικασίες το ποιος μπορεί και θέλει να κάνει πανό ή περιφρούρηση, ανεξαρτήτως φύλου. Το ποιος μπορεί και θέλει να κάνει καθαριότητα στις Αναιρέσεις και ποιος κουβάλημα. Να δοκιμάσουμε, όντως, να σπάσουμε τα σεξιστικά εκείνα πρότυπα που σε οδηγούν στην ανισόμετρη ανάπτυξη της οργάνωσης, να δοκιμάσουμε, όντως, να κάνουμε εκείνο το προχώρημα που είναι απαραίτητο και αναγκαίο.

Γιατί αν σε μια κοπέλα που μπαίνει πρώτο έτος στην οργάνωση της δίνεις ένα πινέλο και την μαθαίνεις να κάνει πανό και σε ένα αγόρι δίνεις ένα παλούκι και του μαθαίνεις να κάνει περιφρούρηση, στο έκτος έτος η μία θα ξέρει να κάνει πανό και ο άλλος περιφρούρηση. Και θα επιβεβαιώσεις τον σεξισμό που και εσύ αναπαράγεις.

Μιρέλλα Καβ. ΟΒ ΝΟΠΕ, Αθήνα

Ηρώ Παπ. ΟΒ ΕΜΠ1, Αθήνα

Λευτέρης Τενεκ. ΟΒ ΝΟΠΕ, Αθήνα

Άννα Τσιγ. ΟΒ Υγείας, Αθήνα